

Forfatter: Bang, Herman

Titel: Værker i Mindeudgave

Citation: Bang, Herman: "Værker i Mindeudgave", i Bang, Herman: *Værker i Mindeudgave*, Gyldendal, 1920-1921, s. 35. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-bang06val-shoot-idm140121311053200.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i Mindeudgave

BRØDRE ET SØRGESPIL I EN AKT.

PERSONERNE

- ERIK, 22 Aar.
- Fru ELLA HOLM.
- EMIL, 30 Aar.
- TJENEREN.

FØRSTE SCENE

Handlingen er hos Erik og Emil.

Rig Dagligstue. Tilhøjre*) i Forgrunden en Chaiselongue, tilvenstre Emils Skrivebord. I Mellemgrunden tilvenstre Dør med Portiere til Eriks Soveværelse, tilvenstre et stort Spejl fra Loft til Gulv, foran Spejlet Jardinière med Blomster. Dør i Baggrunden og i sidste Kulisse tilhøjre (til Emils Soveværelse). Det er tidlig Aften. Lamper tændte.

ERIK (ved Tæppets Opgang foran Flygelet. Et Øjeblik efter ringer det i Entréen. TJENEREN aabner Døren for Fru ELLA, som er tilsløret. ERIK er sprunget op, og efter at Tjeneren har lukket Døren, fører han Fru Ella ned mod Chaiselonguen, hvor hun sætter sig, mens ERIK synker ned foran).

ERIK
(*ned foran hende*).

Hvor jeg dog elsker Dig.

FRU ELLA
(*med Ømhed, Hænderne om hans Hoved*).

Og jeg Dig.

ERIK
(*med urolig inderlighed*).

Og hvor jeg har længtes efter Dig og været bange, at Du ikke skulde komme, at der var kommet noget i Vejen og jeg skulde vente forgæves ... Aa, jeg har det jo kun godt hos Dig.

FRU ELLA.
Og jeg hos Dig.

ERIK
(*sætter sig hos hende*).

Ella - at et Menneske kan eje et andet Menneske saa helt. Jeg har jo ikke en Tanke mere, som ikke er Dig - der er ikke en Krog af min Sjæl, hvor Du ikke er ... Ella, jeg lever kun hos Dig ...

ELLA.
Du ...

ERIK.

Men bliver Du ikke træt af mig - af mig Stakkel. Aa, Du, jeg vilde jo saa gerne finde nye Ord for at sige Dig, hvordan jeg holder af Dig ... hvordan jeg kun føler og tænker Dig ... Men der er kun det ene Ord, som siger det, og som jeg saa bliver ved at gentage og gentage ... Ella, er Du ikke allerede træt af at høre mig hviske det ... hvor jeg elsker Dig ... "

FRU ELLA.

Tror Du...?

ERIK.

Min Elskede ... (*rejser sig*). Og saa er Du virkelig her ... Har udsat Dig for alt det for min Skyld ... Hvor Du er god ...

FRU ELLA.

Ja for din Skyld (*rejser sig*). Men Tjeneren, Erik?

ERIK.

Ham har jeg sagt, at Du var Sangerinden, som skulde synge mine Sange ... paa Koncerten.

FRU ELLA.

(*hen til ham, smilende*). Og det er Dig, som ikke kan lyve.

ERIK

(*nær hende*).

Man maa jo.

FRU ELLA

(*vender sig*).

Og her bor Du - I.

ERIK.

Ja - saadan ser her ud ...

FRU ELLA

(*gaar omkring*).

Hvor jeg kender alt.

ERIK

(*smiler*).

Kender?

FRU ELLA

(*uden at forvirres*).

Ja - Dig i alt... Der er Heliotroperne (*foran Jardinièren, plukkeren Blomst og fæster i sin Kjole*) Og der (*peger paa et Billede*) din Hr. Rubinstein: (*nykker halvt spøgende*)

"Ich heisse Mahomet, ich bin aus Yemen,
und mein Stamm sind jene Asra, welche
sterben, wenn sie lieben.

ERIK

(*anslaar de sidste Par Takter paa Flygelet*).

Ja.

FRU ELLA

(har bøjet sig over ham, ser et Portræt paa Flygelet, hastigt).

Der er din Bro'r.

ERIK.

Kender Du ham?

FRU ELLA.

Men, min Ven, hvor skulde jeg vel det? ... Men *(peger paa Billedet paa Flygelet)* hvem det er, var virkelig ikke vanskeligt at gætte ... I ligner hinanden som to Draaber Vand ...

ERIK

(tager et andet Billede og viser hende).

Vi har lignet ... 37 se ... *(inderligt)* Nu synes jeg, han er begyndt at blive gammel.

FRU ELLA

(betragter Billedet).

Ja - som om I var den samme.

ERIK

(bag hende).

Alle si'er det... Aa, Du, det fatter Du ikke, hvad det vil si'e at ha'e en saadan Bro'r.

Jeg var jo kun sejsten Aar, da Mo'r døde. Fra det Øjeblik har jeg ingen paa Jorden haft uden ham. Men fra det Øjeblik gav han ogsaa hele sit Liv hen for mig - hele sin Tilværelse, Du. Her levede vi - han var min Fa'r og min bedste Ven - aa, nej, han var min eneste: vi har jo omgaaedes saa faa ... jeg véd ikke, men vi syntes altid, det var, som Fremmede kun forstyrrede, og at herhjemme var bedst...

Han opdrog mig, Ella. Hvor Fortrolighed dog er meget værd - - *(smiler)*. Jeg tror saamæn ikke, jeg i alle disse Aar har tænkt bare en Tanke, som jeg ikke har sagt ham *(lidt mørkere)* - før nu.

ELLA *(smiler)*.

ERIK

(hen over Gulvet).

Ja, ja, Du smiler, Ella, men det er sandt: naar jeg idag kan gi'e Dig hele min Sjæl, som jeg kan, hele mit Legeme, ungt og stærkt, naar alting kan elske Dig, som det gør, Legeme og Sjæl og Øjne og Øren elske Dig som de gør ... saa er det ham, der gi'er mig Dig, ham, der gi'er mig til Dig, saadan som jeg nu er ...

ELLA.

Ja, han.

(Stilhed).

ELLA.

Og det har fyldt hele hans Liv?

ERIK.

Disse Aar - ja. *(Med overgang)* Ella, hvorfor kan Du ikke lide Emil?

ELLA.

Lide, min Ven? jeg kender ham jo slet ikke.

Men jeg vilde jo nok gerne ha'e - for din egen Skyld, at Du ikke skulde ta'e ham for mer end et Menneske ... Der kunde dog komme en Dag, hvor Du saá, at han vel *(smiler)* dog kun er ... just lige saa menneskelig som vi andre ...

ERIK

(ser paa hende).

Ella - hvor helt alene Du vil være i mit Hjerte.

ELLA.

Vil Du det anderledes?

ERIK.

Nej.

Men, Ella, hvorfor kan jeg ikke sige det til ham? Forstaar Du da ikke, at jeg trænger til at tale om Dig. Naar man er ung som jeg, har Lykken Ord. Jeg kunde jo fylde disse Stuer med glade Ord om Dig, med en jublende Pris af Dig, med evige Hymner om Dig ... Og jeg kunde dele min Lykke med ham: Han kender ikke til Fordomme, og han vilde forstaa den; han véd kun ét: at han er lykkelig, naar jeg er det.

ELLA.

Tror Du?

ERIK.

Og, Ella, desuden - jeg kan ikke lyve for ham. Jeg har aldrig løjet før nu.

ELLA.

Lyve?

ERIK.

Ja - jeg maa jo lyve; jeg maa lyve, naar jeg gaar til Dig, jeg maa lyve om Tiden, naar jeg gaar fra Dig, jeg maa lyve tidlig og sildig, Dag efter Dag. Han kender jo hele mit Væsen, han véd, hvordan jeg gaar mulende om, naar jeg er bedrøvet, at jeg pludselig synger, naar jeg er glad. Og naar han saa spørger mig, som saa tit: Erik hvorfor er Du saa munter? - - saa maa jeg lyve en Grund eller tie, hvad der kun er en Løgn til. Alle mine Stemningers Grunde maa jeg lyve, for Du er jo Ophav til dem alle ... Og naar jeg sidder her ved Flygelet, og mine Hænder falder ned i mit Skød, og jeg smiler, fordi jeg tænker paa Dig, og han saa - som altid - en Gang imellem løfter sit Hoved og spørger: Hvoraf smiler Du, Erik - saa maa jeg mer end lyve, jeg maa fornægte Dig. Og jeg kan ikke lyve for ham, og jeg kan ikke fornægte Dig.

ELLA.

Du.

ERIK.

Ja - men, Ella, jeg lider ... Al denne Hemmelighedsfuldhed stjæler vor Glæde ...

ELLA.

Hvor Du ta'er fejl. Den forøger den kun mange Gange. Synes Du da ikke, det fordobler Lykken at stjæle den bag alle de Hyklerses Ryg? Der er ikke 39 det Menneske, som ikke véd, at dette (*betragter ham ømt og længe*) er det eneste, som er det at aande værd ...

ERIK.

Ella -

ELLA.

Og alligevel "fornægter" de det alle.

Er det saa ikke godt at nyde bag deres Ryg - le dem ud, vi to alene, Du - vi to sammen - - Du og jeg ... i Lykke...

ERIK.

Naar Du taler, tror jeg Dig.

ELLA.

(*gaar hen over Gulvet*). Hvor gammel er egentlig din Bro'r?

ERIK.

Tredive Aar.

ELLA.

Saa var han fire og tyve, da din Mo'r døde ...

ERIK.

Ja. Véd Du: nu, hvor jeg selv er saa lykkelig - ja, jeg véd jo først, hvad det er at leve nu ... saa tænker jeg saa ofte paa, hvem det vel var, der gjorde ham den Sorg ...

ELLA.

Sorg?

ERIK.

Ja.

ELLA.

Har han da haft nogen Sorg?

ERIK.

Han har aldrig talt om det - men jeg véd det alligevel.

ELLA.

(*let*).

Han maa da have været meget ung den Gang.

ERIK.

Maaske som jeg nu.

Hvor Mo'r dog led den Gang ... Jeg var en Dreng, men jeg forstod det godt. Mit Sovekammer var derinde ved Siden af Mo'rs. Om Natten hørte jeg hende gaa uden Hvile op og ned inde paa sit Gulv ... En Aften sneg jeg mig ud af min Seng hen til Døren og saá hende ... Aa, hvor hun var bleg, Du ... og saa blev hun kun ved at sige den samme Sætning: Hun fordærver min Dreng - hun fordærver min Dreng - og knugede sine Hænder ...

Det var første Gang, jeg hadede, Ella - - det fremmede Menneske ...

ELLA.

Og Du har aldrig faaet at vide, hvem "det fremmede Menneske" var.

ERIK.

Nej.

40

En Nat kom Mo'r ind til min Seng. Jeg lod, som jeg sov, for ikke at gøre hende bedrøvet... hun stod og saá paa mig - hvor godt jeg husker det - og saa sagde hun ...

ELLA.

Hvilket? ...

ERIK.

"Vil de mon ogsaa en Gang komme og fordærve ham?"

ELLA.

(smiler).

ERIK
(lykkeligt).

Aa - hvis Mo'r havde levet nu.

ELLA.

Og nu er "det fremmede Menneske" glemt...

ERIK.

Nej - Du. Hos Emil sidder Følelserne for fast Hvor godt jeg mindes den første Tid ... efter at det maa være sket... hun har vel forladt ham, tænker jeg ...

ELLA.

Eller han hende ...

ERIK.

Aa nej ...

Mo'r lod Emil ligge inde hos mig om Natten. Jeg laa vaagen og hørte ham hulke - aa, jeg glemmer det aldrig. Det var første Gang, jeg hørte en Mand græde. Og han kastede sig i Sengen og han bed i sin Pude - - og han satte sig op, og han sad bleg timevis uden at røre sig ... søvnløs.

Aa - Ella, nu forstaar jeg, at han led, som jeg vil lide, hvis Du kunde forlade mig ...

Og han lider til Tider endnu - jeg véd det.

ELLA.

Skulde der virkelig gives saa trofaste Mænd?

ERIK.

Ja - Ella.

ELLA.

Du gør mig ganske nysgerrig efter at se din Bro'r.

ERIK
(hastigt).

Gid Du vilde.

ELLA.
(smiler).

Vilde Du ikke blive ... skinsyg?

ERIK.

Men Ella ...

ELLA.

Nu, ja.

ERIK.

Jeg vilde aldrig blive skinsyg, tror jeg. Hvis Du ikke elskede mig mer, saa vilde jeg kun ...

ELLA.

Hvad? ...

ERIK.

Kun blive som han ... bedrøvet, til Døden bedrøvet...

41

ELLA.
(øjensynlig inde i sin egen Tankegang).

Jo, jeg vilde gerne se ham.

ERIK.
Dér er han - jeg hører ham i Gangen. Nu ta'er han Tøjet af... Bliv her nu ...

ELLA.
(slynger Sløret om Hovedet).

Nej, jeg tror, Du vil ...

ERIK.
Men hvis Du vil gaa, saa skynd Dig, gaa gennem mit Værelse ... han kommer straks.

ELLA.
(tæt ved Døren, standser).
Du, jeg elsker Faren ... Sig mig det endnu en Gang, at Du elsker mig - sig mig det her.

ERIK.
Jeg elsker Dig.

ELLA.
Er det sandt?

ERIK.
Jeg elsker Dig.

ELLA.
I Morgen?

ERIK.
Ja.

ELLA.
Lev vel.

(Gaar ad Baggrundsdøren).

ANDEN SCENE

ERIK (ned til Flygelet). EMIL (fra Gangen).

EMIL.
God Aften, min Dreng. Hvad tænker Du paa? Du staar og ser saa lykkelig ud.

ERIK
(som har staaet og set lykkelig hen for sig).

Hvilket?

Aa, jeg stod egentlig, Du, og glædede mig kun til det Bal i Aften.

EMIL

(ned til Skrivebordet).

Det er sandt, Du skal jo paa Bal. Men saa er det vist paa Tiden, Du klæder Dig paa, min Ven.

ERIK

(aandsfraværende).

Ja.

EMIL.

Jeg traf lige Professor Kjær. Koncerten bliver da Torsdag otte Dage ... Dine Sange bliver sat som Nummer tre.

ERIK

(uden Interesse).

Naa.

EMIL.

Hvor vi har ventet paa det.

42

ERIK

(som før).

Ja. *(Med pludseligt udbrud)* Aa, Emil, Du véd ikke, hvor glad jeg er.

EMIL

(løfter Hovedet og smiler).

Hvorover dog?

ERIK.

Aa - Ved at leve, Du ... *(strækker Armene i Vejret)*

og saa være ung og vide, at Livet er langt.

EMIL.

Ja, ret langt.

ERIK.

Og Dig skylder jeg det altsammen .... Du har gjort mig til den, jeg er .... til den, som *(holder pludselig inde)* saa lykkelig som jeg er *(lægger Armene om Emils Hals).*

EMIL.

Store, gode Dreng.

ERIK

(med overgang).

Naa, jeg skulde klædes paa ..... Jeg har ingen Slips.

EMIL.

Saa tag hos mig.

ERIK.

Tak - ja *(han gaar ind i Emils Værelse og derpaa over i sit eget. Døren bliver staaende aaben).*

TREDJE SCENE.

EMIL. ERIK. TJENEREN (fra Baggrunden).

TJENEREN
(*med en Pakke*).

Det var en Pakke, som kom før til Kandidaten. Men jeg vilde ikke bringe den ind, saalænge den fremmede Dame var her.

EMIL.

Den fremmede Dame?

TJENEREN.

Ja, Hr. Kandidat, Sangerinden, som skal synge Hr. Eriks Sange.

EMIL.

Ja saa - - - har hun været her .....

Tak (*nikker*).

TJENEREN (*gaar*).

EMIL
(*højt*).

Men, Erik - - -

ERIK
(*inde i Sovekammeret*).

Ja --

EMIL.

Men har Fru Prosch været her?

ERIK
(*lavere indenfor*).

Ja --

EMIL.

Og det fortæller Du mig slet ikke.

ERIK
(*indefra*). Aa ..... jeg tænkte saamæn ikke paa det, Du ...

EMIL.

Men, hvad sagde hun dog - om Sangene?

43

ERIK
(*derinde, svarer ikke*).

EMIL.

Hva'?

ERIK

(ligesom træet).

Aa - ikke no'et .... ikke no'et videre ....

EMIL.

Men hun sang dem da i det mindste?

ERIK

(kommer i Kjole).

Aa - vil Du ikke hjælpe mig? Det vil ikke sidde.

EMIL

(med Erik foran Spejlet, binder hans Slips).

Nu Skal jeg ... *(Naar Slipset er bundet, betragter han Erik i Spejlet).* Hvor Kjole dog klæ'er Dig, Dreng.

ERIK.

Ja .... *(Med sin Arm i Broderens)* Vi er dog kønne Folk - begge to.

EMIL

(lidt træet).

Aa, om mig er det vist ikke - værd at tale.

ERIK.

Naa - Du var det da en Gang. *(Pludselig)* Emil, hvorfor taler Du aldrig om den Tid?

EMIL (bort).

ERIK.

Jeg tænker saa tit paa det - især i den sidste Tid - hvad Du den Gang led ... Ja, ja, jeg var kun et Barn, men Børn har ogsaa Øjne ... og noget forstod jeg allerede den Gang. Nu vilde jeg forstaa det alt.... jeg er vel endelig blevet gammel nok ...

EMIL.

Hvad er der at forstaa ....?

Og alligevel var det maaske bedre at tale og at vælte det fra sig.

I de sidste Uger er det, som noget Usynligt, Ubestemmeligt igen tvang alle mine Tanker tilbage i de gamle Baner - - som alt det gamle paany var kommet mig hemmelighedsfuldt nær - og truede mig ... jeg véd selv ikke hvorfor..... eller hvordan.

Men hvad er der at fortælle? At jeg gjorde Mo'r Sorg i de sidste Aar, hun levede, og at jeg elskede en Uværdig og - vidste, at hun var det.

Vi mødtes, og fra den første Dag var jeg hendes Slave og hendes Dreng, næsten før jeg vidste det.

Hun biede ikke. Hun tog min Vilje straks - næsten i det første Møde.

(Bevægelse hos Erik). 44

Vort Forhold var en Hemmelighed - hun elskede Hemmeligholdelsen, fordi dens Følge er Løgnen, og det var hendes Væsen at lyve ....

Først mødtes vi ude - under tusind Paaskud, hun fandt paa dem - hvor rimelige de altid saá ud - i Begyndelsen fandt hun paa dem .... siden lærte jeg selv at lyve ....

Hun lærte mig det ....

(Bevægelse hos Erik).

Siden, da vort Forhold blev ældre, kom hun her ...

(Erik kommer bestandig nærmere).

Hun var her hos mig om Natten, mens Mo'r sov derinde bag den Dør - sov? -laa søvnløs. Det pirrede hendes Lyst. Og jeg tillod det, i Begyndelsen tillod jeg det - - til, Erik, netop de Møder ogsaa blev min ....

Hun kom her ogsaa om Dagen ... vi hørte Mo'rs Skridt komme over Gulvet derinde - og hun blev endda og holdt mig fast med sine Kys ...

Faren æggede hende.

ERIK

(stille).

Hvor alle Kvinder ligner hinanden.

EMIL

(efter en stilhed).

Det var den første Tid - den Tid, da hun elskede mig *(rejser sig urolig)*. Jo, jo - for der var Dage, hvor hun har elsket mig ..... *(sætter sig igen)*.

Da hun saa havde lært mig at lyve og at besudle min Mo'rs Hus - saa lærte hun mig ét endnu: at blive bedraget.

Hun forelskede sig i en anden ....

Hun elskede ikke mere mig, men hun vilde ikke slippe mig ... Dobbeltthed var hende en Nydelse. Hun trængte til at bedrage. Alle de Paaskud, som hun før havde fundet for at komme til mig, hun fandt dem nu for at undgaa mig - og jeg genkendte dem alle - og de pinte Livet af mig, saa rimelige som hendes Løgne var ....

Aa, Gud, aa, Gud, hvor var de Dages Elendighed stor ... Stenene vilde den have rørt, hende rørte den ikke.

Jeg saá dem sammen - alt deres Væsen var Kærtegn 45 og Lykke; hvert Blik var en Tilstaaelse - og hun nægtede alt - - og jeg blev.

Jeg fandt Breve fra hende til ham, som aabenbarede alt, og hun bortforklarede alt, og jeg blev.

Hvor alting tilstod, vilde jeg - saa fejt var jeg blevet, elendig fejt - ha'e Ords Tilstaaelse - den, jeg aldrig fik. Der var Dage, hvor jeg bad i en Mands Fortvivlelse, der ikke vil nedværdiges mer, bad om et eneste Ord: Sig, det er forbi. Sig, Du elsker mig ikke .... Men, nej, jeg fravristede hende det ikke. Jeg vristede ikke Sandheden fra hendes Sjæl.

Saa fandt jeg mig ogsaa i det.

ERIK.

Jeg vilde dø deraf.

EMIL.

Som jeg havde lært at lyve, saadan lærte jeg nu at betle.

Jeg tiggede om tomme Kys som Smuler fra en andens Bord.

Og da jeg havde lært at betle, lærte jeg at stjæle: jeg stjal de Kærtegn, som kun var en andens Eje ... Jeg nedværdigede mig ved at besidde med en anden, og jeg besad og vidste, hun følte ingen Elskov.

Men jeg blev - og elskede som en Gal og en Hund.

(Lang Pause).

Saa - en Dag genvandt jeg saa meget af min Stolthed, at jeg gik.

Da var Mo'er død, og jeg et fordærvet Menneske.

ERIK.

Emil ... har Du aldrig kunnet tilgive hende?

EMIL.

Tilgive? ... Man tilgiver ikke, man elsker.

(Stilhed).

Nu var vi to blevet alene i Verden .... og gennem Dig genfandt jeg mig selv.

Nu er Du ung, Erik - - og din Ungdom er det eneste, jeg har tilbage af Livet.....

(Han bryder pludselig ud i Hulken).

ERIK.

Emil, Emil, Du elsker hende endnu.

EMIL

(løfter Hovedet).

Ja.

ERIK.

Hvor magtesløs man dog staar.

46

EMIL

(mat).

Hm - - ja, magtesløs.

(Stilhed).

EMIL

Nu tænker jeg kun ofte med Angst, at ogsaa din Time en Gang vil komme ....

Men, Erik, lov mig blot én Ting - - aa nej, lov det ikke, men bestræb Dig for: ikke at begynde med at lyve ....

(Bevægelse hos Erik).

Kvinderne har saa mange Vaaben, og de benytter dem saa grusomt....

(Stilhed).

Hun havde ingen Kælenavne og Elskovsord, dem kunde hun kun skrive .... hun kendte kun ét Ord, Erik, men det stjal al en Mands Vilje: *(sagtere)* "Du" ... "Du".

ERIK (staar op).

EMIL

(sunken hen i Erindringen).

Og hun løj med en Stemme, saa Gud maatte tro hende - en Stemme, saa oprigtig, hendes skønne Stemme. Det var en Alt, aa, hvor den svøbte sig blødt om Ordene, hvormed hun bedrog mig.

ERIK

(hen for sig).

Nej, nej - hvor skulde det være muligt...?

EMIL.

Hvad er der?

ERIK

(forvirret).

Jeg lider jo, fordi Du lider.

EMIL

(som før).

Og midt i sin Last var hun et Barn - aa, dette Barneansigt mod de hvide Puder .... skal jeg da aldrig glemme det?

ERIK

(i Angst).

Emil.

EMIL

(som vaagnende, forvirret).

Min Gud, min Gud .... Og det er Dig, jeg fortæller alt det...

ERIK.

Du maa, Emil ....

Sig mig, hvordan - - saá hun ud?

Mørk?

EMIL.

Ja ... mørk.

Men hendes Øjne var blaa. Man spejdede sig træt i hendes Øjne.

ERIK.

Og hendes Navn?

Nej, nej, jeg vil ikke vide hendes Navn.

47

Jeg vilde hade hende for dybt...

EMIL.

Ja - - lad hendes Navn være dødt os imellem .... Hun er jo desuden nu langt herfra ....

ERIK

(aandende op).

Ja - Saa.

EMIL.

Hun rejste ... med ham *(ser op)*.

Hvor Du er bleg.

ERIK

(fattet).

Hvor kan det undre Dig? ....at høre om din Sorg.

EMIL

(ømt).

Erik.

ERIK.

Men hvis nu jeg ... hvis nu jeg, Emil, blev lykkelig ... hvis jeg var det....

EMIL.

Vas det?

var uet:

ERIK

(jublende).

Aa jo, Emil, jo .... der er ogsaa Kvinder, som gør os lykkelige. *(Ud).*

FJERDE SCENE

EMIL - TJENEREN (bringer The).

EMIL

(gaar op og ned, vil beherske sin Sindsbevægelse).

Tak ....

Naa, de sang nok herinde før ...

TJENEREN.

Nej, Hr. Kandidat...

EMIL (standser).

TJENEREN.

Det var Sangerinden, for Hr. Erik sagde det. Men sunget blev der ikke.

EMIL.

Og Erik sagde ....

Saa De hende, Mogens? ....

TJENEREN.

Nej, Hr. Kandidat, der var ikke tændt paa Gangen endnu, saa jeg tror saamæn ikke, jeg vilde kunne kende hende igen .....

EMIL.

Nej - naturligvis ....

Ja, Tak, Mogens ..... saa er der ikke mer ... Hr. Erik er paa Bal og kommer silde hjem ....

TJENEREN.

Ja, Hr. Kandidat, jeg sidder oppe. *(Gaar).*

48

FEMTE SCENE

EMIL - FRU ELLA - ERIK.

EMIL.

Der blev ikke sunget - der blev ikke sunget ... Men sagde da Erik ikke? ....

TJENEREN

(aabner Baggrundsdøren).

Der er en Dame, Hr. Kandidat, som ønsker at tale med Dem.

EMIL

(adspreedt).

En Dame? .... Naa, ja, lad hende komme.

TJENEREN (holder Døren aaben for FRU ELLA).

ELLA

(som, naar Tjeneren er gaaet, siger).

Ja, det er mig.

EMIL.

De her ...

ELLA.

Som De ser - - Og jeg har allerede været her i fire Uger .... *(hun sætter sig).*

EMIL.

Jeg troede, vort Regnskab var afsluttet

ELLA.

Det troede jeg selv - indtil jeg var vendt tilbage hertil .... eller, rettere sagt, til for et Par Timer siden. Men nu vil jeg i al Fald tale med Dem - Emil.

EMIL (tier).

ELLA

(der i det Hele lyver uden at forvirres, i en meget enkel Tone).

De gjorde mig Uret den Gang.

EMIL

(smiler).

Uret.

ELLA

(i samme Tone).

Ja. Det Menneske var ikke min Elsker.

EMIL.

Vel.

ELLA.

Han var det ikke - tro mig saa ...

Hvorfor skulde jeg vel lyve nu?

EMIL.

Altsaa forfra ...

Skal vi dog ikke hellere lade dette hvile, som er saa forbi.

ELLA.

Forbi?

Der bliver altid en Rest af Ømhed tilbage i Sjælene hos to Mennesker, der har elsket hinanden saa højt som vi .... Jeg behøvede jo kun at gense denne Stue ....

EMIL.

Har vi to endnu ikke pint hinanden nok.

ELLA

(sørgmodig).

Pint?

Er da Mindet om alle vore Lykkens Timer virkelig helt slettet ud i dit Hjerte?

49

EMIL.

Mindet - og derom taler De?

ELLA.

Emil - hvorfor forlod Du mig den Gang, saa pludselig, uden et Ord, uden et Livstegn? ...

EMIL.

Hvorfor - hvorfor?

(med løftede Hænder).

Jeg, der var bedraget, forraadt, forhaanet.

(Pludselig ganske rolig).

Men De vil kende det sidste Slag, der ramte mig lige i Ansigtet. De vil vide fuld Besked om Deres egen Grusomhed?

Husker De en lille Kæde af Guld, fin og tynd. En Aften fæstede jeg den - her i denne Stue, der om Deres Arm. De sagde: De vilde bære den som et usynligt Troskabstegn - -

Hvor jeg i den Time troede paa den evige Troskab ....

Den Kæde blev saa at sige vort - vort Forholds Medvider.

Og jeg gik den Dag, da jeg havde set, at De havde hængt den om hans - den andens Arm .....

Aa, ja, *(løfter Hovedet)* - - det var det frygteligste Øjeblik i mit hele Liv - jeg troede, jeg maatte dø deraf - men det gav mig da i det mindste Mod til at bryde op.

ELLA.

De saá Kæden??

EMIL.

Jeg har set den.

De talte om "Mindet"? *(bittert og stigende)* Da saá jeg jo, at selv Mindet om mig havde De revet over, Mindet om alt hvad der var mit, selv Mindet om vor døde Kærlighed var skænket ham ... Da var jeg opofret helt....

Aa, endnu er der Øjeblikke, hvor jeg spørger mig selv: hvor kunde hun gøre det?

(Betragter hende i stille Udbrud).

Aa, Ella, hvor De maa have elsket ham den Time, hvor De gav ham den.

ELLA

(hastigt og heftigt).

Emil - Du er min endnu.

EMIL.

Nej - jeg er ikke og jeg vil ikke være det.

50

ELLA.

Du skal - saa sandt Du er den eneste, som jeg har elsket...

EMIL.

Ella dog ...

ELLA.

Emil, Du kender kun ikke vort Hjerte. Jeg elskede Dig, din Ungdom, dine første Kys, din Sjæl, der bange og overstrømmende aabnede sig for min ... Jeg tilbad det alt; der var for mig i Verden intet uden det...

Men en Dag var Du ikke mere den samme ... Du var blevet en anden ...

EMIL.

Under dine Hænder ...

ELLA.

Jeg stod fremmed hos et Menneske, jeg ikke kendte ...

Men siden den Tid, da Du forlod mig, har jeg søgt om Dig - kun søgt om Dig.

EMIL

(hastigt).

Om ny Ungdom.

ELLA

(hastigt).

Om dit Billede paa Ungdom.

EMIL.

Hvor vel Du har bevaret dit Livs Kunst.

ELLA.

Nej - nu lyver jeg ikke, og jeg vil, Du skal tro mig. Om det skal koste mig Livet - Du skal tro mig ...

Saa højt har jeg elsket Dig, Du, Du eneste, jeg har elsket Dig saa højt - tror Du mig saa? - at jeg, som jeg staar her for Dig, er blevet din Broders Elskerinde - din Broders, fordi han var Billedet af Dig.

EMIL

(med et Skrig).

Du - - *(Bedrøvet).*

Det er umuligt, det er umuligt...

Det var Dig, som var her før ... i denne Stue.

ELLA.

Ja.

EMIL.

Det er umuligt - det er umuligt.

ELLA.

Jeg saá ham, da jeg for nogle Uger siden vendte tilbage, og jeg troede, Aarene var slettede ud ... og at jeg mødte Dig for første Gang ...

EMIL
(som halvvaagen).

Ja, han løj for mig .... Ødelæggelsens Værk er begyndt.

ELLA.
Han blev forelsket i mig ...

EMIL
(med knyttede Hænder).

Menneske - befri mig...

ELLA
(med voldsom Hast).

Nej - Du skal høre mig.

51

Jeg troede maaske, at ogsaa jeg tilhørte ham. Men jeg behøvede kun at betræde denne Stue, at gense dit Billede, aande Luften, Du aander, for at mine Kys skulde blive kolde paa hans Læber, hans Kærtegn en Besværlighed, jeg vilde stryge af mig .... hans Aande en Afsky for min Aande ... Emil, Emil, tror Du nu, jeg kunde lyve: jeg vilde give mit Liv for en eneste Time at fornemme den gamle Sødme i din Røst - de gamle Ord med blot lidt af den gamle Klang ....

EMIL.
Ella, Ella - hvilke Forbrydelser er der, som Du ikke kunde begaa...

ELLA.
Ja, jeg kunde stjæle for dens Skyld, som jeg elsker, jeg kan lyve for hans Skyld, jeg kan bedrage for hans Skyld ....
Men føle Elskov kan jeg.

EMIL.
Ja.

ELLA.
Min .... Du.
(Hun lægger sig ned paa Knæ foran Chaiselonguen, hvor han sidder, og hans Hoved falder ned mod hendes Skulder).
Du Kære.

EMIL.
Ella, hvorfor kan vort Hjerte ikke dø ...

ELLA
(løser sine Fletninger).
Husker Du - - husker Du, naar jeg bandt Dig med mit Haar?
(Lægger en Fletning om hans Hals).

EMIL
(rejser sig).
Hvilket Menneske vil Du gøre af mig! .... *(pludselig farende sammen):* Erik - - i Sit Værelse ...

ELLA.

Han er jo ude ...

EMIL.

Han er derinde .... Gaa, gaa.

ELLA

(vil gaa mod Baggrunden).

EMIL.

Nej, nej, han kunde aabne Døren til Gangen.

(Han aabner for hende til sit Soveværelse):

Der.

(Lukker).

Han maa ikke se mig saaledes ...

(Slukker hastigt Lamperne).

ERIK

(kommer).

Er her ingen?

EMIL.

Jo.

ERIK.

Du har slukket Lamperne ... de var jo lige tændte - saá jeg nedefra.

52

EMIL.

Ja ... jeg var ... jeg var ikke vel ...

ERIK.

Jeg ikke heller. Derfor tog jeg hjem ... Maa jeg ta' lidt Eau de Cologne hos Dig ... min Flakon var tom *(sagte)*. Nej, jeg holder det ikke ud. Jeg kan ikke holde denne Mistanke ud ...

EMIL

(op).

Det skal jeg ...

ERIK

(allerede ved Broderens Dør).

Men lad mig dog Selv.

EMIL (tager om ham).

ERIK.

Hvor Du ryster ...

EMIL.

Ja, jeg har Feber ...

ERIK (gribende Emils Dør).

EMIL.

Du kan ikke gaa derind ...

ERIK

(greben af en pludselig Idé).

Hvorfor?

EMIL.

Du kan ikke .... Der er nogen hos mig ....

ERIK.

Emil, jeg vil - om det saa skal blive min Død.

ERIK

(river Døren op, Lyset fra Soveværelset falder ud paa Scenen, han skriger):

Jo - Jo.

(Han fører to Gange Armene frem gennem Luften):

Saa har jeg heller ingen Bro'er mer.

(Han dækker Ansigtet med sine Hænder og styrter ud. Man hører fra hans Værelse et dumpt Fald).

EMIL (er som sanseløs gaaet over mod Skrivebordet og sætter sig).

ELLA (er fremme i den lyse Dør).

EMIL

(stille og dumpt).

Hvorfor vilde Du tage to Liv?

(Tæppet falder).

53

NAAR KÆRLIGHEDEN DØR - ET SØRGESPIL I EN AKT.

PERSONERNE

- OLUF HELMS, 33 Aar.
- ADDA HELMS, 27 Aar.
- VILHELM RUST, 25 Aar.
- EN KONTORIST.
- EN PIGE.

Handlingen er hos Helms'

FØRSTE SCENE

Smuk Dagligstue. Tilhøjre* en Chaiselongue, foran hvilken et lille Bord med en Sykurv, hvorpaa ligger en Buket Blomster. Tilvenstre: Vindu, foran hvilket et stort Herreskrivebord; i sidste Kulisse: Dør til Helms' Kontor. Baggrundsdør.

ADDA. VILHELM.

ADDA

(rejser sig fra Chaiselonguen og gaar op og lytter ved Baggrundsdøren). Jo - dér er han.

VILHELM *(fra Baggrunden).*

ADDA

(mod ham). Goddag, Du, Willy.

VILHELM.

Goddag, Du - - Undskyld, jeg kommer lidt for silde.

ADDA

(op til ham). Det gør Du tit. Og jeg har gaaet her og lyttet ved Døren.

VILHELM.

Er Du angst for ham?

ADDA.

Nej, jeg har kun ventet paa Dig. Jeg kan jo ikke gøre andet, naar Du skal komme, end bare at vente ...

Jeg bestiller jo ikke andet end at længes, naar Du ikke er hos mig. *

54

Og Du?

VILHELM.

Det véd Du jo.

Men forresten har jeg løbet Byen rundt.

ADDA.

Hvor Vejret er smukt. Det var i Dag, vi skulde ta'e i Skoven.

VILHELM.

Ja. *(Peger paa skrivebordet).* Hvad er det? Er det nu kommet her ind?

ADDA.

Ja.

Han sidder undertiden og arbejder herinde nu. Han siger: det er ligesom han dog "saa kom mig nærmere".

VILHELM.

Han bliver mer og mer sentimental.

ADDA.

Ja, desværre. (*Peger paa chaiselonguen*). Sæt Dig nu,

Willy, Saa henter jeg Vin ... (*Hun gaar ad Døren tilhøjre og kommer straks tilbage med Karaffel og Glas*).

Det er det Mærke, Du holder mest af. Nu har jeg da endelig faaet det opspurgt

VILHELM

(*skænker i et Glas, lidt træt*). Hvor Du forkæler mig.

ADDA

(*ved Siden af ham paa Chaiselonguen, smiler*). Aa - nej ... Willy.

Hvorfor har Du løbet Byen rundt?

VILHELM.

For Pengene naturligvis.

ADDA.

Aa, de usalige Penge.

Du, naar Du ikke er her, saa ligger jeg kun her paa Sofaen og stirrer og stirrer op i Loftet og tænker kun det ene Ord: Penge, til jeg tilsidst synes, de maatte falde ned fra Gesimsen til mig - saa brændende ønsker jeg mig dem ... (*smiler*).

Hm, jeg har aldrig tænkt paa Penge før nu.

VILHELM.

Nej, det behøver Kvinderne jo ikke.

ADDA.

Nej, jeg ikke før nu.

VILHELM.

Aldrig at ha'e en rolig Stund, aldrig en rolig Time - jo, det er muntert.

ADDA

Og saa hjælper det saa lidt - alt, hvad man kan skaffe.

VILHELM

(*utaalmodig*). Du véd jo, Adda, hvor det piner mig, at Du gi'er mig ....

55

ADDA

(*med sin Haand over hans Haar*). Hvorfor dog .....

kære ....

Det er kun det, at jeg aldrig kan skaffe nok .... (*i Tanker*). Med fem Tusind, var det saa godt? ...

VILHELM

(*staar op; nervøst*). Ja - med fem Tusind var man hjulpet ...

ADDA

(*efter ham*). Naa, vær nu rolig, vær nu rolig ... Vi maa jo finde paa Raad ...

VILHELM

(*træt*). Ja-a, det maa vi vel.

Hvordan er han i Humør?

ADDA.

Jeg véd saamæn ikke ... Jeg ser ham ikke.

VILHELM

(brutalt). Men kæler lidt for ham. Det ser jeg.

ADDA

(meget enkelt). Er det da ikke nødvendigt? *(Bevægelse af Vilhelm)*. Nej - jeg véd det godt, jeg har mange Fejl: jeg kan bedrage ham. Men jeg kunde ikke bedrage den, jeg elsker .... *(med ømhed)* Dig, som jeg elsker ....

Willy - jeg stod og tænkte paa det imorges, da Solen skinnede saa smukt - husker Du - en Dag i Foraaret - det var kort efter, vi havde lært hinanden at kende - da vi var ude at køre langs med Stranden .... Jeg havde en Drossel med, som jeg en Gang havde købt og som vi satte i Frihed .... Hvor alt var dejligt den Dag - saa lyst og Skoven saa ung ...

VILHELM

(virkelig følt). Ja, det var dejligt - i Sommer.

ADDA.

Willy - sig mig ... elsker Du mig endnu ... som den Gang?

VILHELM.

Hvor kan Du spørge?

ADDA.

For jeg elsker jo Dig for hver Dag højere - mine Øine ser kun Dig, og jeg vilde saa gerne gøre Dig glad.

VILHELM.

Og jeg elsker Dig - Adda.

Men man gaar midt i al den Pinagtighed og glemmer næsten, hvad man selv føler.

ADDA

(pludseligt). Jeg tror, jeg kan skaffe de Penge.

56

VILHELM.

Vi véd jo godt, at Du ikke kan.

ADDA

(gaar op og ned). Nej, nej - sig ikke det .... En Sagfører har saa mange Udveje for Penge.

VILHELM

(vred). Din Mands Penge.

ADDA.

Jeg vilde jo ha'e de Penge selv. Det véd Du - men de er sat fast ....

Aa - hvor vi vilde blive glade, glade som i Begyndelsen ... Og jeg skal faa dem.

VILHELM

(meget ømt). Hvor jeg maa takke Dig, Adda.

ADDA.

Du si'er altid Tak, Willy ... Jeg giver Dig jo ikke andet end min Kærlighed, og for Kærlighed kan man ikke takke.

VILHELM.

Jo, jeg maa sige Dig Tak, Adda - for alting. (*De gaar omslyngende hinanden hen over Gulvet*).

Der er Blomster i din Sykurv.

ADDA.

Fra ham.

Uh - Gaver, Gaver, hans evige Gaver.

VILHELM

(*smiler først, ler saa*). Idag er der Kort ved ... (*Læser*). Fjerde Oktober.

ADDA

(*ganske uden interesse*). Ja-a. Vor Forlovelsesdag.

Den ene Rose er Smuk (*løser den og sætter den i Vilhelms Knaphul*). Dé, Du (*lægger Buketten bort*).

VILHELM

(*uvilkaarlig*). Adda - har Du aldrig elsket Din Mand?

ADDA

(*med Hænderne paa hans Skuldre*). Jeg elsker Dig.

VILHELM.

Ja.

ADDA.

Men nu maa Du gaa ... han kommer Kl. to ... det er den straks ...

Saa henter Du mig Kl. fire .... til den Tid, saa (*bestemt, i sine egne Tanker*). Ja - det skal lykkes.

Du, saa spiser vi ude, Du og jeg ....

VILHELM.

Ja - men ....

ADDA

(*munter*). Tror Du ikke, jeg kan finde paa Paaskud?

VILHELM.

Mener Du ogsaa altid, han tror dine Paaskud?

ADDA

(*ligegyldig*) Jeg véd ikke.

Men gaa nu. Farvel.

57

VILHELM

Farvel.

ADDA
(*med Inderlighed*).

Willy.

(De skilles. Vilhelm gaar).

ANDEN SCENE

ADDA (gaar til Skrivebordet og sætter sig; straks efter kommer OLUF fra Døren tilvenstre).

OLUF

(*gaar ned til hende og tager hende om Hovedet*). Hvor Du ser bekymret ud.

ADDA.

Aa ja, Du.

OLUF.

I den sidste Tid ser jeg Dig altid kun bekymret. Undertiden tænker jeg, at jeg ligefrem skygger for Solen for Dig.

ADDA.

Aa nej - men der er saa meget ....

OLUF.

Hvilket meget - Adda - hvilket meget?

Er det de stakkels Penge igen?

ADDA.

Aa - nej ....

Naturligvis har jeg inçen ... men ...

OLUF

(*smiler*). Adda, Du Spiser Penge. (*Tager et Par Sedler op af Lommen og stikker dem ind ved Addas Kjoleliv*). Og naar jeg

saa begreb, hvad Du brugte dem til ....

ADDA.

Ja - jeg véd saamæn ikke, Du .... (*ler*).

De forsvinder. (*Hun trykker hans Haand og gaar over mod Sofaen*).

OLUF

(*pludselig bekymret*). Og de er ikke altid lige lette - at skaffe.

ADDA.

Nej.

OLUF

(*der har en bestandig Trang til at være hende nær, følger efter hende*). Det er den fjerde Oktober i Dag.

ADDA

(uden interesse). Ja - Tak for Blomsterne.

OLUF.

Ingen Tak: man skal da holde sine Festdage i Ære.

Kan Du huske den Aften, Adda? Vi var paa Koncert - vi sad langt fra hinanden i Salen, og der var ikke vekslet et eneste Ord imellem os om Fremtiden .... Og dog vidste vi fra det første Øjeblik, hvor vi 58 kom sammen i den store Sal, at vi tilhørte hinanden, vi to - midt mellem alle de fremmede Mennesker ...

Og da vi gik hjem, din Mo'r, Du og jeg - da havde jeg allerede dit Ja.

ADDA

Ja.

OLUF

(meget blidt). Adda - holder Du endnu en Smule af mig?

ADDA.

Hvem skulde jeg vel holde af, naar jeg ikke skulde holde af Dig?

Men Du, man kan ikke tale saa meget om det ... man taler ikke saadan om den Slags Ting ...

OLUF.

Aa nej - undskyld mig ... Jeg kan jo saa godt forstaa, at jeg maa trætte Dig ...

Men (smerteligt) naar jeg altid taler om det, saa er det, fordi jeg aldrig tænker paa andet ...

For i de sidste Maaneder er det, som jeg aldrig kom Dig rigtig nær mere - som om jeg aldrig havde Dig som før ...

Adda, hvad er det, som er kommet imellem os?

ADDA

(træt). Hvad skulde der vel være kommet imellem os?

OLUF.

Er det sandt?

ADDA.

Med mindre det skulde være dine evige Ord, som sagt.

OLUF.

Ja, jeg skal nok lære at tie.

(EN KONTORIST kommer med en Pakke og en Postkwitteringsbog).

Det er Postbudet, som skal ha'e Kwittering for en Værdiforsendelse.

OLUF

(over til skrivebordet). Aa, det er Forsendelsen fra Holtens ... Ja. Værsgod (skriver og giver Bogen til Kontoristen, som gaar).

OLUF

(aabner Pakken og gennemblader en Papirbunke, som den indeholder). Ja, det er i Orden.

ADDA

(over til ham). Hvad er det?

OLUF.

Penge, Du - fremmede Penge.

ADDA.

Hvad for Penge?

OLUF

(vedbliver at blade). Kammerherre Holtens - jeg skal anbringe dem for ham.

59

ADDA.

Det er Obligationer *(tager paa dem)*.

OLUF.

Ja.

ADDA.

Hvormange Penge ... er der?

OLUF.

Femten Tusind.

ADDA.

Saa meget. *(Bort)*. Man var hjulpen med saa mange Penge.

OLUF.

Hjulpen?

ADDA.

Ja, jeg mener, det var dejligt at have ...

OLUF

(hen til hende). Vilde Du saa være glad - glad som i gamle Dage?

ADDA

(aandende ud). Ja glad!

OLUF.

Hvor Du er kommen til at holde meget af Penge.

ADDA

(skaar Hænderne sammen). Ja, man maa ha'e dem,

Du.

OLUF

(tager hendes Hænder og betragter dem). Hvorfor gaar Du ikke - mer med dine Ringe?

ADDA.

Ringe? Jeg har lagt dem hen, -, jeg véd saamæn ikke hvorfor...

OLUF.

Nu bærer Du kun min - vor ... *(kysser hendes Haand)*.

ADDA

(tager sin Haand løs). Ja.

OLUF.

Saa længe Du bærer den, Adda, saa véd jeg, jeg er sikker paa Dig ...

Der er for mange hellige Løfter smedede til den.

Jeg kan ikke gøre for det, og der er jo ingen Grund dertil ... men jeg tænker i den sidste Tid saa ofte paa: hvis det nogensinde skulde ske, at Du kom til at elske en anden ...

(Stilhed).

Min Fa'r havde en Ven - han giftede sig, da han var halvgammel, med en Pige paa to og tyve Aar ... et halvt Aar efter tog hun sig en Elsker paa sin Alder ...

Den halvgamle Mand fik alt at vide ...

Saa lod han de to Unge rejse bort sammen ...

Aa, hvor maa han have lidt Dage og lange Nætter ved at tænke paa deres Lykke - - - en Lykke, der vel var saa hel og hed og stærk ....

60

Han selv begravede sig i en Krog for at arbejde, saa at de kunde nyde deres Ungdom.

ADDA

(koldt). Sligt hænder vist sjældent.

OLUF

(ved skrivebordet). Men det kan altsaa hænde.

ADDA *(gaar over til ham)*.

OLUF

(ser op paa hende). Adda, jeg tror ikke Du véd, hvor højt jeg elsker Dig.

ADDA.

Jo. *(Bøjet over ham)*.

Og nu vil jeg ogsaa sige Dig alting ...

OLUF.

Alting.

ADDA.

Ja - det, der ... er kommet imellem os.

OLUF.

Der er altsaa noget?

Aa, jeg vidste det.

ADDA.

Men Du maa sætte Dig dér hen - Og saa maa Du lukke Øjnene og ikke se paa mig ...

Ellers kan jeg ikke sige det ...

OLUF.

Ja, ja, men ...

ADDA.

Og saa vil Du love mig ét (*meget blødt*): at Du ikke vil sige det til noget levende Menneske, Du - heller ikke - til dem, det vedkommer ... Lover Du mig det?

OLUF.

Ja - men hvad er det?

ADDA.

Og Du vil tro mig - ikke?

OLUF.

Tror jeg Dig da ikke altid?

ADDA.

Jo.

Du spurgte før om mine Ringe ... Jeg har dem ikke mere. Jeg har maattet sælge dem ...

Jeg har maattet sælge alting ...

OLUF.

Sælge! Men hvorfor? hvorfor?

ADDA

Det var, da jeg var ovre paa Fyen hos Søster Nina ... da sagde hun mig alting ... at der var noget galt med Kassen ...

OLUF.

Med Løvenfeldts Kasse?

ADDA.

Ja - og at der havde været det lang Tid - at han havde Veksler og Renter, Du ... Ja, jeg kan ikke forklare Dig det ...

Saa bad hun og bad hun mig hjælpe dem ... uden at sige det til Dig ...

61

Og saa har jeg hjulpet siden.

OLUF.

Men hvordan?

ADDA.

Aa Du, lad mig blive fri for at sige Dig det ... Jeg har solgt - - alt mit ...

OLUF.

Stakkels Adda - Du har gaaet og plyndret Dig selv ...

ADDA.

Ja ...

Og saa er det blevet mellem os, som det er ...

Denne evige Pinagtighed har skilt os.

OLUF

(blødt). Aa, Adda, hvor Du kan gøre meget for dem, Du elsker.

ADDA.

Ja. *(Over til skrivebordet)*. Og det er svært at skaffe Penge ...

OLUF.

Men hvor meget er det da?

ADDA.

Det véd jeg saamæn ikke, Du .... Saa - nu maa Du ikke blive vred - pantsatte jeg vort Klaver ....

OLUF

(op). Men, Adda, det turde jeg jo slet ikke ...

ADDA.

Det véd jeg nok ... men hvad skulde jeg gøre, Du, naar hun bad mig ....*(Tager Obligationsbunken som i Tanker)*.

Og saa gaa og længes og længes efter, at alt skulde blive mellem os som i gamle Dage ...

OLUF.

Adda ....

ADDA.

Og Lykken skulde komme tilbage ... den eneste Tid, hvor jeg har været lykkelig ... *(Sætter sig ved Skrivebordet)*.

OLUF.

Længes Du da virkelig efter mig endnu?

ADDA.

Hvor Du er dum, at Du spørger ... *(Bøjer sig over ham og kysser hans Mund)*.

OLUF

(rejser sig). Men de Penge kan jo skaffes ....

ADDA

(løfter Hovedet og kysser ham igen). Hvor Du er god.

OLUF.

Adda, jeg troede saa vist, du elskede mig ikke mer.

ADDA.

Men jeg har ikke sagt Dig det værste, Du ... laftes fik jeg Brev ... jeg forstod det knap - jeg læste det saa hastigt og rev det straks itu ....

Men alting er tabt, hvis de ikke faar fem Tusind nu...

62

OLUF.

Nu ...

ADDA.

Til i Morgen Aften ... Men saa er ogsaa alting reddet, hvis de faar dem ...

Aa, jeg har grædt og grædt i Nat.

At det skal koste os vor Lykke ...

Det var det, jeg tænkte paa, Du, da jeg saá alle de Penge.

OLUF

(aandsfraværende). De Penge?

ADDA

(peger paa Obligationerne). Ja.

(Hun gaar over mod Sofaen).

OLUF.

Holtens Penge? *(Hastigt)*. Adda, jeg kan skaffe de Tusinder. *(Knytter Hænderne)*. Ja, jeg kan ikke andet. *(Han sætter sig ved Skrivebordet, skriver febrilsk, slaar Omslag om Bunken)*.

ADDA

(paa Sofaen, efter en Stilhed). Hvad ta'er Du Dig til - Oluf?

OLUF.

Jeg ordner blot dette først ... Saa finder vi nok paa Raad, Vi andre. *(Han rejser sig og gaar over til Adda, tager hendes Hoved mellem sine Hænder)*.

Adda, Du kunde gøre mig til en Tyv.

(Han river sig løs og gaar op mod Kontordøren og kalder. KONTORISTEN kommer).

Aa, Hr. Poulsen, bring selv - vil De være saa god? - den Pakke hen til Vekselerer Bech.

KONTORISTEN.

Ja. *(Gaar)*.

OLUF (bliver et Øjeblik staaende med den ene Haand over Øjnene).

ADDA

(op til ham). Du ser saa bedrøvet ud - - - Oluf.

OLUF.

Aa ja ... *(ind til hende)*. Adda - hvor dyrt man maa købe Lykken.

(De gaar begge hen og sætter sig paa Chaiselonguen).

TREDJE SCENE

OLUF. ADDA. VILHELM.

EN PIGE

(melder). Det er Hr. Rust.

ADDA

(som ked af det og træt). Aa, Gud er det ham. Ja, lad ham komme.

63

Bring mig mit Tøj. *(Pigen ud)*.

Det Barn - jeg havde lovet ham, vi vilde se Stranden i Dag, en sidste Gang ...

Og nu kommer han saa ubelejligt .... hvor vi to skulde ha'e det saa dejligt - Oluf.

OLUF.

Han er her jo næsten altid, Adda.

ADDA

(tæt ved ham). Hvor Du er dum.

Forstaar Du da ikke, han maatte være her - mellem os, for at jeg kunde skjule mit Humør for Dig.

OLUF.

Aa jo, nu forstaar jeg.

ADDA (bliver hos ham, lige til Rust kommer ind).

OLUF.

Hvor Du har lidt, Du lille Adda ... Men nu er det jo forbi. Nu faar Du Fred.

ADDA

(ømt). Ja.

VILHELM

(kommer, med falsk Munterhed). Goddag i Stuen.

ADDA.

Er De der, Barn ... De glemmer ikke no'et. *(Meget livlig, straalende)*.

Ja, ja - lad os saa komme afsted. *(Sagte til Oluf)*. Des før kommer jeg hjem.

PIGEN (kommer med Kaabe og Hat).

ADDA.

Aa, hjælp mig, Rust. *(Sagte til Vilhelm)*. Jeg har dem. Vi Spiser ude. *(Vilhelm hjælper hende med Sløret. Hun er meget livlig og gør mange Bevægelser. Gaar til Vinduet)*.

Hvor Himlen er klar.

OLUF

(der staar ved Skrivebordet, sagte til hende). Hvor Du Straaler, Adda. Er Du nu lykkelig?

(Hun rækker ham over Skulderen sin Haand, som han hemmeligt kysser).

ADDA.

Ja *(til Pigen)*. Hjælp mig med Kaaben.

PIGEN

(der ser paa Oluf, som har sat sig ved Skrivebordet). Hvor Herren dog ser daarlig ud i Dag, Frue.

ADDA

(der knapper Kaaben, i en Tone, som om hun i det hele taget først saá Oluf nu). Ja, det gør han Virkelig. *(Hen imod ham)*.

Farvel, min Ven. Kom saa, Rust. (*ved siden af Rust midt paa Gulvet smilende til Oluf*). Vi to taler jo kun om Dig. (*De gaar. KONTORISTEN kommer*).

KONTORISTEN.

Der blev kun svaret mig fra Chefen, at Beløbet var til Disposition i Morgen.

64

Her Var Anvisningen. (*Lægger en Anvisning paa Skrivebordet og gaar*).

OLUF

(*tager Anvisningen op og betragter den. Derpaa falder hans Hoved ned mod Skrivebordets Kant*). Hvor jeg dog elsker hende.

Tæppet falder.